

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané, s novým rokem se nám nezměnila pouze číslce v kalendáři, ale bohužel i referentka obecního úřadu. Mým největším novoročním předsevzetím se tak

stalo najít konečně osobu, která by si náš malý úřad vzala za svůj a s potřebnou kvalifikací a láskou pomáhala řešit Vaše problémy.

Zimní období není jen obdobím nepřetržitého topení, ale i přípravným obdobím na měsíce, kdy se dají realizovat venkovní projekty. V tomto roce chci požádat o tři dotace. Dotací z Programu pro obnovu venkova bych ráda financovala zpevnění komunikace v dolní části obce, která vede kolem Macháčeků, Maštalířů a Laksarů. Dotací z Programu pro rozvoj venkova bychom rádi financovali nákup malotraktoru, který nám v letních měsících pomůže převážně s údržbou zeleně a v zimních měsících pomůže se šterkovým posypem. Ze stejného dotačního titulu budu žádat o dotaci na opravu barokní piety v centru obce. Zároveň v letošním roce vzniknou minimálně dva další úseky perkových cest, jeden úsek v parčíku v centru obce proti bývalému orloji a dále od barokního mostku směrem k Javůrkům, kde se nový úsek napojí

na stávající, který vede kolem Bezového Údolí. Další úseky cest jsou v přípravných fázích a probíhají jednání o směnách pozemků.

Dalším velkým projektem je konečně opět po letech odhalit boční strany novinského viaduktu. Bylo vydáno hned několik povolení ke kácení. Velká obecní louka u viaduktu se dočká velkého vyčištění a i tam je v plánu obnovit historickou cestu pro pěší s krásným výhledem na novinský viadukt.

Největším úkolem do jara je ale dokončit rekonstrukci obecní hospody. Zásadní rekonstrukcí procházejí toalety, které budou opět sloužit jako veřejné a z parkoviště v centru bude moci zmizet nevzhledná „tojka“. V lokále a sále hospody probíhají zejména náterové práce, doplnění stylového osvětlení a výměna vchodových dveří s imitací historického skla. Z obecní hospody vznikne čistý a stylový prostor, který bude po letech určen znovu k setkávání místních u piva a chutného jídla. Zvenku bude budova osazena smaltovanými cedulemi, bude opravena dlažba na předzahrádce, kde vznikne nové dřevěné posezení. Budovu bývalé trafostanice zakoupili místní občané a jejich cílem je z ní vybudovat jednoduchou hodinovou věž. Obec opraví objekt bývalé hasičské zbrojnice, kde se dnes nachází kráček s keramikou a natře dřevěný prodejní stánek na parkovišti. Věřím, že centrum obce získá zpět upravenou podobu.

Před další topnou sezónou dojde k radikální změně způsobu vytápění v budově

obecního úřadu a budově kavárny a školky. Stávající kotle na tuhá paliva budou vyměněny za tepelná čerpadla. Topení věřím už nebude každodenním tématem starosty a obecního zaměstnance, který musí kotle obsluhovat sedm dní v týdnu. Nový rok 2024 nebude jen o práci, bude i o společenských a kulturních akcích. V březnu nás čeká po dlouhých letech opět Údolský bál v obecní hospodě, následovat bude pálení čarodějnic, vítání občánků, výlet se seniory, dětský den či povídání s panem Nevrlým. Vrcholem letní sezóny bude opět Údolská pouť, na jejíž přípravě se pilně pracuje. Pro velmi kladné ohlasy, za které všem moc děkuji, uzavře festivalovou sezónu příjemné setkání místních i přespolních pod krásným novinským viaduktem.

Jak vidíte, plány jsou velkolepé. Věřím, že se vše v letošním roce podaří zrealizovat a naše obec se stane zase o trochu lepším místem k životu. Přeji Vám všem krásné jarní dny a těším se na setkávání s Vámi.

VAŠE STAROSTKA

V TOMTO VYDÁNÍ NAJDETE

STR. 02

Usnesení z obecního zastupitelstva
Jak se stát informovaným občanem?

STR. 03

Program na podporu kastrace koček

STR. 04

Dětská skupina Mraveniště

STR. 05

Co se děje v muzeu

Úpravy v Hospodě u Kryštofa

STR. 06

Kryštofoudolský okrašlovací spolek
Naše alej

Kalendář akcí

Sběr objemného a nebezpečného odpadu
STR. 07

Novinky z SDH Kryštofovo Údolí

STR. 08

Nový památkově chráněný areál

STR. 09

Z údolské kroniky / 1930

STR. 10, 11

Hospoda U Clamova Švýcarska

STR. 12

Doplňovačky pro vás

STR. 13

Jemine, domine, Masopust pryč!

STR. 14

INZERCE, TIRAŽ

Usnesení č. 01/24 z 1. zasedání Zastupitelstva obce Kryštofovo Údolí ze dne 15. 2. 2024

ZASTUPITELSTVO OBCE SCHVALUJE PO PROJEDNÁNÍ:

- 1) Rozpočtové opatření č.1 na rok 2024
- 2) Nákup pracovního automobilu pro obecního zaměstnance v maximální výši 250 000,- Kč
- 3) Podání žádosti o dotaci z programu POV na opravu komunikace k Laksarům
- 4) Podání žádosti o dotaci z Projektu rozvoje venkova na nákup malotraktoru s příslušenstvím
- 5) Podání žádosti o dotaci z Projektu rozvoje venkova na opravu barokní piety v centru obce
- 6) Odložení výběru dodavatele tepelných čerpadel budov č.p.166 a č.p.76
- 7) Vyvěšení záměru směny části obecního pozemku p.č.1269 za část pozemku p.č.30
- 8) Vyvěšení záměru směny části obecního pozemku p.č.1269 za části pozemků p.č.149 a p.č.62/1
- 9) Vyvěšení záměru na prodej obecního automobilu Peugeot Partner
- 10) Reciproční smlouvu o vzájemném užívání nemovitých věcí mezi obcí Kryštofovo

Údolí a manžely Pokornými

- 11) Revokaci bodu č.14 usnesení č.6/2023 o poskytnutí příspěvku 5000,- Kč/na dítě s trvalým pobytem v Kryštofově Údolí umístěné v MŠ Mraveniště pro období od 1.1. 2024 do 30.6. 2024
- 12) Dar 5000,- Kč/měsíčně na dítě s trvalým pobytem v Kryštofově Údolí umístěné v MŠ Mraveniště pro období od 1.1. 2024 do 30.6. 2024
- 13) Zařazení návrhu č.3 do změny územního plánu Kryštofovo Údolí
- 13a) Revokaci bodu č. 10 usnesení č.6/2023 o pronájmu pozemku č.249/3 v k.ú. Novina u Liberce o výměře 9430 m2 paní Bouzkové za účelem chovu ovcí za cenu 0,5 Kč/ m2/rok
- 14) Úpravu ceníku pronájmů obecních pozemků v případě zemědělského využití na cenu v rozmezí 2500-5000,- Kč/ha
- 15) Vyvěšení záměru na pronájem pozemku p.č.249/3 v k.ú. Novina u Liberce o výměře 9430 m2 pro zemědělské účely za 2358,- Kč/rok
- 16) Záměr výsadby na obecních pozemcích

Termíny veřejných schůzí Zastupitelstva obce Kryštofovo Údolí v roce 2024

25. dubna
18. července
26. září
12. prosince

p.č.1135/2, 1134/1 a 1309/1 na náklady pachtýře

17) Poskytnutí pozemků nebo jejich částí p.č.1508, 88/1, 8 a 6/1 v k.ú. Kryštofovo Údolí za účelem natáčení filmu

ZASTUPITELSTVO OBCE PO PROJEDNÁNÍ BERE NA VĚDOMÍ:

- 1) Rozpočtové opatření č.5/2023

ZASTUPITELSTVO OBCE PO PROJEDNÁNÍ NESCHVALUJE:

- 1) Zařazení návrhu č.4 a 5 do změny územního plánu Kryštofovo Údolí

Jak se stát informovaným občanem?

Je potřeba být informován, je důležité být informován. Když mám přesné informace, mohu si udělat svůj názor. Dovolte mi shrnout možnosti, jak se stát dobře a včas informovaným občanem obce Kryštofovo Údolí.

1. Infokanál

Tato platforma má velmi široký záběr a potřebná informace se prakticky okamžitě dostane do vašich mobilních telefonů formou sms zprávy. Nevýhodou infokanálu je pouhých 160 znaků, které se vejdu do jedné zprávy. Je tak těžké sdělit podrobnější informace. Cena jedné zprávy závisí na počtu odběratelů, v tuto chvíli je jich 340, cena jedné zprávy infokanálu je tak 340,-Kč. Máte-li zájem být do infokanálu zařazení, napište mi na starosta@kudoli.cz, napište své jméno a příjmení, celou adresu, tel. číslo.

2. Webové stránky obce

www.krystofovoudoli.eu. Na webových stránkách máte pět odrážek: OBEC
ÚŘAD
KALENDÁŘ AKCÍ
TURISTICKÉ INFORMACE
KONTAKTY.

Na webových stránkách najdete v KALENDÁŘI AKCÍ vypsané s velkým předstihem termíny plánovaných akcí i termíny veřejných zasedání zastupitelstva. Plakáty a podrobnější informace se tam přidávají postupně. Na stránkách naleznete usnesení zastupitelstva v sekci ÚŘAD - ÚŘEDNÍ DESKA - USNESENÍ ZASTUPITELSTVA. Zde najdete přesné znění toho, co zastupitelstvo schválilo, či neschválilo. Tento zdroj informací je nejrelevantnější. V sekci ÚŘAD také naleznete FORMULÁŘE KE STAŽENÍ. Jsou tam všechny formuláře, které potřebujete – žádost o povolení kácení, žádost o dotaci na čistírnu odpadních vod a žádost o dotaci na brídlicový štít. Pokud posunete úvodní webovou stránku úplně dolů, v levém sloupci najdete instrukce k placení poplatku za svoz komunálního odpadu, poplatku za psa a k úhradě nájemného za pozemky. Všechny poplatky můžete hradit převodem na účet, variabilní symbol je dán vašim č.p. a tím, zda se vaše nemovitost nachází v Novině či Kryštofově Údolí. Instrukce naleznete tamtéž. Chcete-li mít ve vašem mobilu vše, co je přidáno na webové stránky obce, stáhněte si mobilní aplikaci V OBRAZE.

3. Mobilní aplikace V OBRAZE

Tam, kde si běžně stahujete mobilní aplikace, si můžete zcela zdarma stáhnout i aplikaci V OBRAZE. Je to mobilní aplikace, pomocí které můžete dostávat aktuální informace v mnoha městech i obcích v České republice. Najdete si v ní obec Kryštofovo Údolí a budete na svůj mobil dostávat vše nové, co bude přidáno na webové stránky obce, nové dokumenty vyvěšené na úřední desku, nové fotografie, které jsou přidány do galerie, zobrazí se vám nové události v kalendáři akcí a přijdou vám i všechny zprávy, které jsou přidány do aktualit. Velkou výhodou této aplikace je, že informace nejsou pouze textové, ale zobrazí si můžete všechny dokumenty, fotografie i plakáty.

4. Zpravodaj obce

Čtvrtletník zdarma, který vydává obecní úřad a pomocí dobrovolníků roznáší do vašich poštovních schránek. Ve Zpravodaji se ohlížíme za událostmi, které se v obci uskutečnily. Snažíme se připomenout významná výročí, vracet se do historie obce a zároveň upozorňovat na akce, které nás v následujícím čtvrtletí čekají.

Uveřejňujeme zde také usnesení zastupitelstva. Máte-li chuť se podílet na vzniku Zpravodaje, napište na starosta@kudoli.cz.

5. Facebook Obec Kryštofovo Údolí

Pro fanoušky facebooku je možné sledovat i události z obce Kryštofovo Údolí.

Dávám tam aktuální události, zajímavosti a fotografie. Je možné tam také sdílet zajímavé akce, které se dějí v obci. Tato nabídka míří především k podnikatelům z obce. Pořádáte-li nějakou zajímavou akci a chcete oslovit lidi, nabízím možnost pozvánku sdílet.

Každý z nás jsme jiný, každému vyhovuje jiný zdroj informací. Vyberte si ten ideální zdroj informací pro vás a staňte se informovaným občanem. Pouze na základě dostatečného množství relevantních informací si můžete vytvořit svůj vlastní názor.

STAROSTKA

Program na podporu kastrace koček

Obec Kryštofovo Údolí podporuje kastraci a sterilizaci koček žijících na území obce.

Někteří lidé stále nechápou, když např. svého dobře živěného nekastrovaného kocoura pouštějí ven, že může nakrýt všechny kočky z okolí. Majitel kocoura často argumentuje, že si kočku má

vykastrovat její majitel. Ale již mu nedochází, že v katastru obce se také nalézají kočky bez domova, které v lepším případě někdo krmí, ale pokud je takový domácí kocour nakrýje, tak právě tyto bezprizorní kočky opakovaně přivádějí na svět nechtěná koťata, která trpí a nakonec většinou končí dosti neslavně. Jsou plná parazitů, mají často

rýmu, hnisavé výtoky z očí a mnohdy pojdou někde na podchlazení či jiné nemoci. Mezi lidmi totiž stále přetrvává mnoho mýtů a polopравd o kastraci. Přitom kastrací prodloužíte a zkvalitníte své kočky život. Zde se pokusím nejznámější vyvrátit:

Kastrace je proti přírodě.

Ne není. I my lidé používáme antikoncepci a léky, provádíme operace, zachraňujeme jedince, kteří by v běžné přírodě zahynuli. Tohle ale příroda nedělá. My pak přehlédneme všechny naše kroky proti přírodě a prohlásíme, že „kastřace koček je proti přírodě“. Ne, opravdu není.

Kočka by měla mít před kastrací koťata.

Veterinární lékaři jsou opačného názoru. Praxe ukazuje, že nejlepší čas na kastraci kočky je ještě před první říjí, která se obvykle objevuje kolem 5 měsíce stáří kočky.

Chudák kocour, ať si užije.

Věřte tomu, že kocour nebo kočka si změny po kastraci ani nevšimne. Zvířata neoplakávají ztrátu schopnosti rozmnožování. Mnozí se výhradně z důvodu zachování druhu. Je to pudové chování. Kocouři nejsou „tátové“ v lidském slova smyslu a nejsou schopni rozeznat, že koťata jsou jejich potomci. Na rozdíl od lidí nemají zvířata žádnou představu o své sexuální identitě a jejich touhy jsou pouze výsledkem produkce hormonů, nikoliv jejich přáním. Proto kastřované kočky ani kocouři netrpí žádnou emocionální krizí.

Máme kocoura – nás se kastrace netýká.

Jeden z nejrozšířenějších mýtů. Váš kocour se může stát otcem i více než 40 koťat ročně!

Bonus pro vás! Kastřování kocouři se méně rvou s ostatními kočkami. Výsledkem je pak méně přenosných

DĚKUJEME ZA PODPORU

Tříkrálové sbírky 2024

Charita Liberec

velice děkuje všem podporovatelům

Tříkrálové sbírky 2024

Všem dárcům, koledníkům a dobrovolníkům Tříkrálové sbírky patří náš veliký dík a obdiv. Bez jejich ochoty a nadšení by se tato akce nikdy nemohla uskutečnit. Jsme rádi, že i v letošním roce budeme moci pomáhat těm, kteří naši pomoc potřebují.

V Kryštofově Údolí bylo letos vykoledováno **15 076,- Kč**. Výtěžek sbírky je jako v minulých letech určen na podporu činnosti Hospice sv. Zdislavy.

Celkem bylo v letošním roce pod záštitou CHL vykoledováno **465 123,- Kč**. Podrobné informace o koledování, výsledcích a konkrétní využití výtěžku (z daru, který jste vhodili koledníkům do kasičky, pomůže 65 % přímo ve vaší obci nebo regionu, 15 % využije na své projekty místní diecézní Charita, 10 % pomůže potřebným v zahraničí, 5 % jde na celostátní projekty, 5 % je režie sbírky) naleznete na www.charitaliberec.cz nebo www.trikralovasbirka.cz.

Děkujeme vám za pomoc lidem v nouzi!

Mgr. František Sehoř

ředitel Charity Liberec

Charita Liberec

Uhliřská 424/7
460 01 Liberec
IČ 26520699

chorob, tržných ran a dalších zranění, které vedou k návštěvám veterináře, za které zaplatíte více než za samotnou kastraci.

Pro všechna naše koťata najdu nový domov.

Nový domov pro vaše koťata sehnat můžete, ale najít opravdu dobrý domov je velmi obtížné. Každé vaše kotě, kterému najdete nových domov, bere příležitost jednomu kotěti z útulku. Vaše darované kotě nebo jeho potomci mohou skončit v útulku, stejně jako ostatní toulavé kočky. Můžete tedy zaručit, že právě vámi darované kotě neskončí právě tam? Pokud víte o dobrých zájemcích, kteří touží po kotěti, tak je pošlete do útulku. Pomůžete koťatům v útulku a sobě ušetříte situaci, kdy budete muset dlouhé hodiny obvolávat a přemlouvat všechny vaše kamarády, kolegy, známé i vaši rodinu, aby si kotě vzali.

Kočky začnou po kastraci lenivět a tloustnout.

Pravdou je, že některé kočky takto dopadnou, ale hlavním důvodem je, že jejich majitelé je krmí až příliš a neposkytnou jim dostatečné množství pohybu. Pokud tedy vaše kočka má tyto příznaky, tak jí snižte příjem kalorií a zvýšte její tělesnou aktivitu. Kočky to jedině prospěje.

Chování kočky se po kastraci změní.

Ano, chování se změní, a to k lepšímu. Kocouři přestanou mít teritoriální chování a přestanou značkovat. Kastrované kočky se méně rvou s ostatními kočkami. Výsledkem je pak méně přenosných chorob, tržných ran a dalších zranění, které vedou k návštěvám veterináře. Jelikož kočky nemají zájem o množení, tak i méně cestují po svém okolí, a tím se snižuje možnost zranění způsobené auty. Kastrované kočky mají delší a zdravější životy.

Kastrace je moc drahá.

Náklady na kastraci jsou ve srovnání s náklady za celoživotní péči zanedbatelné. Obec Kryštofovo Údolí se s vámi podělí o 50 % nákladů.

Kocouři mají po kastraci problémy s močovou trubicí.

Další mýtus, který koluje mezi lidmi. Ačkoliv i někteří veterináři mohou toto tvrdit, tak dle posledních studií mezi kastrovanými kocoury není větší výskyt problému s močovou trubicí než mezi běžnou populací. Hlavní roli při vzniku tohoto problému hraje hlavně levné krmivo, které majitelé kupují v supermarketech. Aby výrobci mohli snížit cenu granulí, tak je toto krmivo plné obilí, používají se různá dochucovadla, ne-

mluvě o barvivech, jenž mají u majitelů vyvolat pocit zdravé stravy. Nejhorší je vysoké množství soli, která negativně působí na ledviny, složení moči a následně způsobuje problémy s močovou trubicí.

Obec Kryštofovo Údolí od roku 2022 podporuje kastraci a sterilizaci koček z obecního rozpočtu. Nechte svou kočku, kastrovat či sterilizovat u jakéhokoli veterináře a na obecním úřadě vám proplatíme polovinu vašich nákladů. Naším společným cílem je nerozšiřovat kočičí populaci v obci. Předem děkuji všem, kteří se do tohoto programu zapojí.

STAROSTKA

Dětská skupina Mraveniště

V tomto školním roce navštěvuje Mraveniště 15 dětí, z toho 10 dětí má trvalý pobyt v KÚ. Některé děti školku navštěvují plných pět dní v týdnu, některé mají docházku zkrácenou. Dětem se věnují čtyři lektorky s pedagogickým vzděláním nebo kvalifikací pro chůvy.

Klademe důraz na

- pobyt dětí v přírodě za každého počasí,
- podporu rozvoje k samostatnosti,
- zdravému sebepojetí a respektu k druhým.

Zvláštní péči věnujeme předškolákům a neopomíjíme ani seznámení dětí s angličtinou.

Rodiče dětí mají možnost se navzájem blíže seznámit na pravidelných akcích během školního roku (svatomartinská slavnost, adventní spirála, pasování na školáky), občas spolu zajdou na kuželky do Chrastavy, plánují rodinné výlety – jednodenní i s přespaním. Lektorky se dále vzdělávají, především v oblasti environmentální výchovy a lesní pedagogiky.

Těší nás postupné zapojování školky do kulturních akcí v obci – zpívání koled při rozsvěcení Jírova betlému či vystoupení pro seniory dětem dává radost i zkušenost spolutvářců. A jak moc jim letos bylo líto zrušeného masopustního průvodu.

O naplněnost školky nemáme strach ani

v blízké budoucnosti.

A za „pouhých“ deset, patnáct let bude první odchovaná generace mravenčků – silné ročníky právě se hlásící na střední školy – možná s radostí přihlašovat své děti do Mraveniště. Tou dobou totiž budou zase školky praskat ve švech, jako tenkrát v roce 2013.

Pokud se ovšem podaří Mraveniště nebo jinou formu školky v Kryštofovo Údolí udržet.

Děkujeme všem, kteří u toho byli tenkrát, i těm, kteří se zapojují nyní, a děkujeme také obci za veškerou podporu.

STÁŇA FEDURCOVÁ

Rádi bychom dětskou skupinu Mraveniště transformovali na lesní třídu státní mateřské školy a zajistili tak předškolákům státem uznané povinné předškolní vzdělání a lektorkám poskytl stabilní zaměstnanecké podmínky. Je to vize možná ambiciózní, ale není malých cílů.

Co se děje v muzeu

Vážení spoluobčané, vážení návštěvníci muzea betlémů,

nová etapa kryštofodolských betlémů začala.

Předvánoční ruch, nervozita i obava, jestli naplníme očekávání, jsou pryč, nadšení z budování sbírky, z nových informací z oboru i ze setkávání s lidmi zůstává.

Provoz muzea jsme zahájili 2. prosince 2023 výstavou a příjemnou besedou se známým libereckým grafikem a řezbářem Václavem Plechatým, autorem plastik na původním orloji. Výtvarník publikum seznámil nejen s historií vzniku místního orloje, s humorem i s nostalgií - přece jen, přípravou návrhů a tvorbou plastik strávil tři roky - povyprávěl příběhy,

kteří se udály při zrodu myšlenky vytvořit třetí orloj v České republice. Výstava, vzhledem k tomu, že v té době probíhaly ještě další dvě výstavy autora, je průřezová tématem, výběrem výtvarných technik, materiálů, velikostí i dobou vzniku artefaktů. Najdete zde prostorové plastiky z kovu i ze dřeva, reliéfní řezby, grafické listy i přípravné kresby. Příjemným ukončením besedy byla i autogramiáda zakoupených knih a slova podpory od starostky Jany Blažkové, od ředitele libereckého muzea Jiřího Kríška, pana Vladimíra Richtera i Martiny Motshagen. Protože druhé patro je od počátku zamýšleno jako místo pro pořádání výstav a neformální setkávání občanů, proběhly zde již kurzy tvorby adventních

věnců a mikulášské tvoření pro radost dětí i dospělých. Další kapitolou jsou dílničky pro školky i školy, zaměřené na řemesla, historii a přírodu.

V muzeu jsme návštěvníkům představili novou, i když ne úplně dokončenou, instalaci obecních betlémů, zcela dokončený jedinečný církevní betlém a mnoho dalších, velikostí, materiálově i věkem rozmanitých svatých jeslíček. Do dalších dní na nás čekají kaširovací práce, doplnění figur a přestavba provozní výstavy v jedné z místností. Expozici stále doplňujeme o nové exponáty a na letní sezónu připravujeme zajímavou výstavu, která určitě zaujme malé i velké návštěvníky.

GABRIELA LOUKOTOVÁ

Úpravy v Hospodě u Kryštofa

Milí sousedé! Otevření obecní hospody už se blíží. Přípravujeme se na něj zevrubně již od chvíle, kdy jsme na konci minulého roku získali důvěru zastupitelstva. Věříme, že se nám podařilo získat i důvěru těch z vás, kteří jste k nám zavítali během adventních víkendů, mezi svátky či letos o masopustní veselici.

Již v prosinci jsme vás seznámili s konceptem příjemné venkovské restaurace hodné Kryštofova Údolí. Proto jsme zvolili i přízvisko Hospoda. Chceme podtrhnout krásu historické budovy bývalé školy čp. 26 a v interiéru se v náznakem vrátit na začátek 20. století, kdy ve zdejší obci bylo přes deset hospod! Proto budeme pracovat se secesními šablonami a to jak ve výzdobě zdí, tak i třeba v logu. Šikovná grafička nám zpracovala také rytinu samotného svatého Kryštofa, kterého u nás budete také často potkávat.

Všimnout jste si mohli již proměny barevnosti obložek lokálu. Zmizela tmavě hnědá a současná barva interier prosvítla. Nové čelo, odkazující k lomeným štítům chalup a stodol, získal také bar. Podařilo se nám ve spolupráci se sběrateli (díky patří panu Zoranu Liškovi a Boleslavu Párovi) a Severočeským muzeem poskládat zajímavou kolekci zdejších historických snímků, zejména pohostinství, které budou tvořit stálou výzdobu lokálu. V budoucnu bychom mohli vydat i letáček k historii místních hospod či uspořádat promítání. Proto prosíme, kdo máte staré fotografie, ať už předválečné, tak i třeba z období socialismu, rádi si je okopírujeme.

Poděkování patří obci, díky které významně postoupila rekonstrukce toalet, které nyní budou důstojně sloužit všem návštěvníkům nejen hospody. Vstup do lokálu a na toalety bude osazen novými

kazetovými dveřmi, které nahradí ty dožilé papundeklové.

Čekají nás i úpravy, které pro běžného návštěvníka nejsou vidět. V místnosti pro personál, ve sklepech a dalších prostorách. Od začátku března začneme pumpovat život do srdce hospody, tj. kuchyně. Čeká ji spousta nového vybavení.

V hospodě budeme vařit především tradiční českou kuchyni, a to jak během obědů, tak i večeří. Otevírací doba na vás bude pamatovat, abyste po práci v klidu stihli jak večeři, tak třeba pivo. Věříme, že brzy po otevření naladíme vše ke vzájemné spokojenosti!

Za Hospodu U Kryštofa,

JAN HAVELKA

Kryštofoudolský okrašlovací spolek (KOS)

Žijeme v krásném prostředí našeho údolí, pro nás v místě snů. Proč se tedy nesnažit utvářet toto místo k našemu obrazu, kde se můžeme vzájemně podělit o radosti i starosti a snažit se usnadnit a zpříjemnit naše žití ve společnosti těch, kteří to cítí stejně?

Jak to udělat, aby byl náš život smysluplnější a radostnější? Jak můžeme být užiteční ostatním? Jak vytvářet sousedskou sounáležitost? Jak vycházet se sousedy a pochopit je? Jak víme, mládí žije z nadějí, stárí ze vzpomínek. Proč se tedy vzájemně neobohatit? Věříme, že si můžeme pomoci a dát si to, co nás bude těšit a radovat se ze společných zážitků. Moudře čerpat podněty z historie a objevovat nové ze současnosti. Nebát se zkušeností a ani toho, že nás poučí.

Mluvíme o radosti společně utvářet zpestření našeho soužití s možností seberealizace. A když společně, tak co třeba rovnou ve spolku?

Historie okrašlovacích spolků má v naší zemi dlouhou tradici – vznikaly především za první republiky a jejich hlavním cílem byla údržba církevních památek. V současné době se trend zakládání (resp. v mnoha obcích

„zmrtvýchvstání“) okrašlovacích spolků opět vrací, jejich hlavním cílem však není pouze údržba církevních památek, ale i pořádání zajímavých akcí, podpora susedského soužití, podílí se na rozvoji obcí a jejich zkrášlování.

Právě za tímto účelem zakládáme KOS – Kryštofoudolský okrašlovací spolek. Pokud vás myšlenka založení okrašlovacího spolku oslovuje, souzníte s jeho záměrem a chtěl/a byste přispět svými myšlenkami, nápady a invencí, budeme rádi, pokud se nám ozvete a rozšíříte naše řady. Ozvěte se nám na kos.kudoli@gmail.com. Jakékoliv nápady a návrhy jsou vítány, stejně jako noví členové. Nejedná se o žádnou povinnost, ale o dobrovolnou aktivitu, která nás má v první řadě bavit, těšit a přinášet radost.

První pomyslnou vlašťovkou nového spolku je výuka pletení velikonočních pomlázek, která bude doplňovat akci v Muzeu betlémů, kde bude probíhat malování kraslic.

Pěkné dny,

LIBUŠKA CHLUPSOVÁ
LENKA ANTOŠOVÁ
MÍŠA MADEROVÁ
GÁBI LOUKOTOVÁ

Naše alej

Stromky jabloní v aleji se již krásně zakořenily a mají se k světu, ale bohužel značnou část stromů poškodili hlodavci, jak jsem již informovala v minulém článku. Proto jsme se rozhodli tyto stromky nahradit novými, aby byla alej opět kompletní a celistvá. Ideální výsadba stromů a keřů je na podzim, sešli jsme se tedy v listopadu loňského roku a pustili se do výsadby. Nově jsme vysadili 20 stromů původních krajových odrůd jabloní, které obec opět zakoupila u p. Eichlera v ovocnářské školce (Kláster Hradiště nad Jizerou). Při výsadbě jsme aplikovali ochranu proti opětovnému napadení hlodavci – do vykopané jámy jsme umístili chovatelské pletivo, které zabraňuje hryzcům okousat mladé kořínky. Plánujeme také umístit do aleje bidýlka pro dravce, kteří jsou výtečnými pomocníky v lovu již zmíněných hryzců. V aleji také každoročně probíhá výchovný řez, který je nutný po dobu prvních pěti let po výsadbě, tento řez je prováděn odborníkem, proto chci důrazně požádat, aby nikdo jiný tento zásah neprováděl, dochází potom k nevhodnému založení koruny a stromek poté neprosperuje. Děkuji, že naši prosbu respektujete. A na

závěr bych chtěla velice poděkovat všem účastníkům výsadby, práce to byla opravdu náročná a počasí bylo velmi nevlídné, jmenovitě Lubošovi Bělinovi, Martinovi Kabiřelovi, Martinovi Blažkovi, Ondrovi Cinglovi navíc za zapůjčení zemního vrtáku, Janě Blažkové a Beatě Maštaliřové.

EVA ŽÁKOVÁ

Pout' už klepe na dveře...

...a přípravy jsou od Nového roku v plném proudu. Pokud jste tvůrci a chtěli byste mít na naší pouti stánek se svými výrobky, napište mi na udolskapout@gmail.com, ráda vám pošlu přihlášku a sdělím bližší informace. Prima dny

MÍŠA MADEROVÁ

Obecní úřad
v Kryštofově Údolí oznamuje,
že zajistil
SBĚR OBJEMNÉHO A NEBEZPEČNÉHO
ODPADU
na neděli 21.dubna 2024

Velkoobjemové kontejnery
od 9,00 hod. do 16,00 hod.

Stanoviště:

- 1) plocha nad Loukotovými
(2.zastávka MHD)
- 2) u obecní stodoly
- 3) u Údolanky
(otočka autobusu MHD)

Určeno pouze pro velkoobjemový odpad jako jsou koberce, matrace, pneumatiky, apod. (tzn. odpad, který se nevejde do popelnice nebo pytle)

LEDNIČKY, TELEVIZORY, POČÍTAČE,
PRAČKY A OSTATNÍ ELEKTROODPAD
DO TĚCHTO KONTEJNERŮ
NEPATŘÍ, SVÁŽEJTE JEJ ZA
OBCENÍ ÚŘAD, ODKUD BUDE
ODVEZEN SAMOSTATNĚ!

Co nás čeká... Kalendář akcí

16. března 2024

Ples v obecní hospodě U Kryštofa

21. dubna 2024

Velkoobjemové kontejnery

30. dubna 2024

Pálení čarodějnic
(na parkovišti v centru obce)

15. května 2024

Výlet seniorů – Žitava

23. května 2024

Vítání občánků

25. května 2024

Beseda s Miloslavem Nevrlým
(obecní Hospoda U Kryštofa)

Novinky z SDH Kryštofovo Údolí

Vážení spoluobčané,

Vánoce nám utekly jako voda a já nyní sedím u svého počítače a dávám dohromady vše, co se u hasičů v uplynulém období odehrálo.

Konec roku se nesl ve znamení valných hromad, schůzí, milých setkání se členy spřáteleného sboru z Pethau i jiných sborů z našeho okrsku. Od začátku října do konce roku měla naše jednotka šest technických výjezdů.

Nový rok jsme začali schůzí, kde jsem seznámil jednotku s plánem prací na tento rok a přijal přihlášky od třech nových členů výjezdu a dalších dvou členů do sboru. Zúčastnili jsme se také dalších valných hromad jiných sborů, valné hromady okrsku a Velitelského dnu.

Plán práce na následující měsíce:

V dubnu jednotku čeká kurz na motorové pily, příprava čarodějnic a červen začne pořádáním Dětského dne. Nejdůležitější akcí roku je Údolská pout. Poslední velkou akcí je druhý ročník Novinského mejdanu.

Mezi další činnosti naplánované na letošní rok je:

- Účast na Memoriálu Evy Novotné
- Cvičení okrsku pořádané SDH Mníšek
- Vyčištění požární nádrže v Novině
- Pravidelná kontrola hydrantů v obci
- Školení jednotky v délce minimálně 40 hodin
- Brigády, údržba techniky, kondiční jízdy
- Podat žádosti na dotace na nové vybavení a rekonstrukci hasičárny

Nejdůležitějším školením tohoto roku bylo pro naši jednotku školení velitelů a strojníků v Jablonci nad Nisou, kterého se účastnilo pět členů naší jednotky (Ondřej Loukota, Dominik Loukota, Petr David, Libor Čech, Filip Houška).

Toto školení je nezbytné pro základní funkci jednotky a bez splnění minimálního počtu dvou velitelů a čtyř strojníků nemůže jednotka fungovat. Mám obrovskou radost, že nyní je v jednotce oficiálně velitel jednotky, jeho zástupce a čtyři strojníci, kteří mají za úkol udržovat veškerou techniku výjezduschopnou. Jedná se zejména o pravidelnou kontrolu pohonných hmot, čerpadel, motorových pil. To je ale jen začátek. Strojník má za úkol i pravidelně provádět kondiční jízdy a zapisovat záznamy o kontrolách

i jízdech s požární technikou. Při výjezdu strojník usedá za volant hasičského automobilu a má za úkol nás v co nejkratší době bezpečně dovézt na místo zásahu. Jako jeho spolujezdec usedá velitel, který má za úkol komunikaci s operačním střediskem a následně koordinaci členů své jednotky na místě události. Kurz probíhal formou časové dotace 16 hodin online a 24 hodin na učebně HZS v Jablonci nad Nisou.

Pro splnění online části nás čekala řada menších testů a jeden závěrečný. Praktická část probíhala od pátku 26.1.2024 do neděle 28.2.2024. a byla zakončena testem s padesáti otázkami a uspěli všichni zúčastnění.

V letošním roce nás čeká mnoho práce

a jsem moc rád, že všichni členové přikládají ruku k dílu, věnují svůj volný čas školením, údržbě techniky, pomoci při pořádání obecních akcí.

Pokud máte zájem přispět libovolnou částkou na prapor SDH, můžete tak i nadále učinit příspěvkem na náš transparentní účet

č. 213381230/0300, který je veden u ČSOB. Dárcům rádi vystavíme potvrzení o daru a budou jmenovitě uvedeni na pamětní listině. Prapor bude vyroben a slavnostně představen veřejnosti v roce 2026 k našemu výročí 150 let založení sboru.

ONDRA LOUKOTA

NÁVRH NA VZHLED NOVÉHO HASIČSKÉHO PRAPORU,
ZPRACOVANÉHO FIRMOU VELEBNÝ & FAM S.R.O. Z ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Nový památkově chráněný areál v Kryštofově Údolí

Kryštofovo Údolí se od loňského roku může pyšnit (po areálu kostela) druhým památkově chráněným areálem v obci. Jedná se o čp. 75, všem známý jako „dům řemesel“ a k němu náležící velká stodola a podsklepený seník. Z okolí známe památkově chráněné areály kostelů, včetně přilehlých budov a hřbitovů, ale u hospodářských areálů je toto zařazení spíše raritní. Doufáme, že rozšíření památkové ochrany přinese areálu hlavně záchranu – jelikož hlavně stodola je v havarijním stavu a její oprava bude náročná. Uznání památkové

hodnoty je zároveň dokladem, že se nám tu v Kryštofáku zachovalo něco nadstandardního a že je nutné o to nadále pečovat.

Velká stodola je na mapách stabilního katastru z roku 1843 pouze zakreslena tužkou (to znamená, že se „počítalo s výstavbou“) – působí tak, že je starší než ve skutečnosti je. Byla také přistavována a to postupně ve dvou etapách: při té první byla dostavěna další prostora, při té poslední byla z boku dostavěna kolna, dole volně průchozí a nahoře s vraty ve štítu.

Vzadu na dvoře stojí ještě rámový seník, který je podsklepen kamenným sklípkem. Seník je odhadem z roku 1880. Domy v Kryštofově Údolí nebývaly podsklepeny, a proto se sklípky, které se při stavení nepochybně hodily, stavěly bokem. Byly jich tu desítky, z některých jsou jen torza (čp. 11), další zanikly relativně nedávno (čp. 15, čp. 110), některé jsou přestavěny k rekreačním účelům (čp. 164) a jiné zůstaly zachovány v relativně původním stavu (čp. 75, čp. 143).

O starší historii „domu řemesel“ v Kryštofově Údolí

Historie domu začíná pravděpodobně v roce 1785. Z dendrochronologického průzkumu víme, že je vystavěn ze smrkového dřeva pokáceného v roce 1783 a jelikož tehdejší tesaři nechávali dřevo nějaký ten rok „odpočinout“, odhadujeme datum výstavby domu zhruba na rok 1785. Z období výstavby je patrová část domu k silnici – roubená světnice, hrázděné patro, střecha byla kryta šindelem a původní štít byl jen prostý dřevěný, pravděpodobně podobný tomu zadnímu – ze širokých fošen bitých kovnými hřeby. Pro pozdější orientaci v textu nazýváme tuto část „pravá světnice“ – z pohledu od obecního úřadu.

Už velmi záhy ale pravděpodobně došlo, zřejmě kvůli potřebě zvýšení kapacity obytných prostor, k rozšíření o druhou světnici, která je připojena k domu pouze do drážky a je vyroubena z vysokých tesaných trámů. Pro snazší orientaci uvádíme tuto světnici jako „světnice levá“. Takto je dům zakreslen i na mapách indikačních skic z roku 1843. Tato světnice má dodnes prostý prkenný štít s dveřmi a je dochována v původní hmotě dodnes. Zajímavostí pro tuto etapu bylo, že zadní – chlévní trakt zůstal v původním rozsahu, takže přední dřevěná část domu byla širší než ta zadní, což nebylo obvyklé.

K poměrně razantní přestavbě domu došlo po roce 1862, kdy byla původní dožitá „pravá světnice“ přeroubena novým roubením z jedlového dřeva pokáceného v roce 1862. V této době došlo i k umístění současných šestitabulkových oken, obě světnice byly v této době opatřeny šedomodrým nátěrem a velmi pravděpodobně došlo i k odstranění původního dřevěného štítu. Ten byl nahrazen současným břidlicovým. Břidlice byla použita i jako střešní krytina.

Ještě kolem roku 1900 byl zadní kamenný trakt ubourán a vystavěn nový – jak se tehdy dělávalo „do traverz“ s klenbami z dutých cihel. Původní kamenná klenba byla ponechána pouze v malé

komůrce k silnici. Takto je dům zachycen už na nejstarších fotkách po roce 1900, kdy v domě údajně fungovalo hokynářství. Od této doby k nějakým razantnějším stavebním úpravám již nedošlo. Dům pouze dvakrát změnil barevný háv.

V roce 2021 jsme začali s obnovou a podařilo se nám již opravit celé spodní patro. Obnovili jsme původní stropy, bylo vyměněno roubení a část podstavky, musely se kompletně zavést nové inženýrské sítě, v interiéru je opět přiznáno roubení a topí se v kachlových kamnech. Byl navrácen původní nátěr chalupy – ten, který ji zdobil ve druhé

půli devatenáctého století. V další fázi chceme přistoupit k opravě hrázděného patra a štítů.

MIREK KYCELT

6. Údolský bál

16.března 2024, 19:30

Hospůdka U Kryštofa

Dámy a pánové,
plesový výbor JHT a obec Kryštofovo Údolí

Vás srdečně zvou na 6. Údolský bál.

k tanci hraje hudební skupina Cover Power
bohatá tombola

vstupné 150,-Kč, prodej vstupenek od 1.3.2024

rezervace Jana Blažková 774 294 894

Z Údolské kroniky / 1930

Bazén

Edwin Luh, hostinský Veteraneiche (U Uhlířů) dostavěl bazén. Obec mu přispěla částkou 1000,- Kč. Za to se může školní mládež 2x týdně koupat a voda je k dispozici i hasičům.

Hrabě

20.1. 1930 v půl jedné v noci dotlouklo srdce hraběte Franz Clam-Gallase na zámku ve Frýdlantě ve věku 75 let. Jméno jeho rodiny je po staletí spjato s Libereckým krajem, byl jedním z největších mužů staré monarchie. Vzorň se staral o 31 000 ha pozemků, zámky Frýdlant, Liberec, Grabštejn a Lemberk, podporoval klášter v Hejnicích a 27 kostelů. Gallasové jsou původem z Tyrolska. Mathias hrabě Gallas, narozený 15.10.1584, zvítězil v době třicetileté války v bitvě u Nördlingenu 5.-6.9.1634 nad Švédy. V tom samém roce 8.8.1634 mu císař Ferdinand II. Tyrolský daroval bývalé Valdštejnské panství Frýdlant a Liberec. Zemřel 25.4.1648 ve Vídni, je pochován v Jezuitském kostele sv. Petra v kapli sv. Simona. Philipp hrabě Gallas, ve svých 26 letech, počal v roce 1722 s pomocí své babičky Johanny Emerentia von Rosenberg stavbu kostela sv. Marie v Hejnicích. Byl dostavěn v roce 1729, v něm zbudována hrobka Gallasů. Později byla přistavěna hrobka Clam-Gallasů.

V hrobkách jsou uloženy ostatky :

Hrobka Gallasů:

1. Rudolf hrabě von Gallas +1606
2. Franz hrabě von Gallas + 1697 (zakladatel kláštera Hejnice)
3. Maxmilian +1697 jeho syn
4. Marie Anna + 1704 v Praze, choť hraběte Wenzela von Gallas
5. V urně srdce Wenzela von Gallas +1719 v Neapoli, vícekrát Neapole
6. Johanna Emerentiana +1736 v Praze, vdova po Franzi Gallasovi
7. Phillip Josef von Gallas + 1757 v Českých Budějovicích, stavitel kostela sv. Marie v Hejnicích
8. Anna Maria +1759 v Praze, vdova po Phillipu Josefovi
9. Julius hrabě St. Julien + 1810
10. Maria Freiin von Kettelhot + 1817

Hrobka Clam-Gallasů

1. Johann Christof hrabě von Clam + 1778
2. Aloysia +1782,

3. Antonia Clam-Gallas +1783
4. Karel Clam-Gallas +1784
5. Karolina +1799, choť Christiana Philippa Clam-Gallase
6. Christian Philipp, hrabě Clam-Gallas + 1895 v Praze, zakladatel čtvrti Kristiánov v Liberci
7. Aloysia princes Auersperg +1810
8. Mathilde princes Auersperg +1810
9. Wilhelm hrabě Clam-Gallas +1822, bratr Eduarda
10. Josefine +1828 v Liberci, choť hraběte Christiana Christofa, matka Eduarda. Josefine se narodila 1777 v Praze na Malé Straně v paláci Clary-Aldringenů. V roce 1796 ji vyučoval hudbě Ludwig van Beethoven; zamiloval se do ní a věnoval jí dvě skladby pro mandolínu a klavír. K Adagiu připojil věnování „pro krásnou Josefínu“. Na to upomíná místnost na zámku Grabštejn.
11. Fridrich, hrabě Clam-Gallas +1832
12. Adelheida hraběnka Mitrowsky + 1836, sestra Eduarda
13. Wilhelmine Exzellenz hraběnka von Szpary +1838
14. Christian Christof +1838, otec Eduarda Clam-Gallase
15. Josefina Francizka Gabriele +1853 v Praze, dcera Eduarda
16. Eduard Clam-Gallas +1891, generál kavalérie
17. Klothilde +1899 vdova po Eduardovi a matka Franze Gallase

Hrabě Franz Gallas bude po smuteční slavnosti na zámku Frýdlant uložen do hrobky Clam-Gallasů v Hejnicích ve 12.00 hod.

Jeho osobou vymřel rod po meči, neboť Franz měl 7 dcer a žádného mužského potomka. Zámek Frýdlant tím přešel do majetku ČSR. Clam-Gallasovské lesy v Kryštofově Údolí opatrují lesníci Wilhelm Richter, Hergesell a Josef Jarisch v Novině. Lesník Gustav Kindler přesídlil do Frýdlantu, který přešel do rukou československého státu, a na jeho místo přišel správce Wilhelm Richter z Rozkoše. V důchodu ještě žijí lesníci Gustav Hergesell a Julius Rösler. Hraběcí lesy byly v rámci půdní reformy zestátněny. Také statky přešly do rukou českých oblibenců. Začala cílevědomá česká kolonizace německy mluvícího území. Noví čeští páni propustili německé úředníky a děl-

níky, místo nich nastoupili Češi. Ve státních lesích se začaly veškeré zápisy konat v češtině, málokdy alespoň dvoj- jazyčně. U železnice, na poštách a v četnictvu už sloužili jen Češi. Nemůžeme se divit, že v naší domovině přibývalo Čechů, v obcích byly zřizovány české školy, mnohdy pro několik žáků. Noví čeští osídlenci si říkali Hraničáři. Za zabavené pozemky obdržel hrabě sotva desetinu ceny v cenných papírech. Údolský lesník je toho času ještě ve službě, ale honitba byla pronajata libereckému obchodníkovi s psacími stroji Antonu Klausovi.

Masaryk

7.3. oslavil prezident T.G.Masaryk 80. narozeniny. Na všech úřadech a veřejných budovách byla po 3 dny vlajková výzdoba.

Pomník Franze Josefa

V roce 1908 byl před hostincem Veteraneiche (U Uhlířů) odhalen pomník Císaře. Po r. 1918 musely být všechny pomníky Habsburků odstraněny a nápisy zakryty prkny. Také tento pomník byl 22.3. definitivně odstraněn.

Sebevražda

Pokrývač Eduard Schwarz z č. 41 spáchal sebevraždu oběšením 12. 4. v 18.30. Zřejmě z důvodu nezaměstnanosti. Jeho žena, zaměstnaná v Hamrštejně, přišla též o práci.

Lesní požár

Místní hasiči likvidovali lesní požár 1.5. mezi 15-16 hodinou.

Statistika

Podle statistického úřadu v Praze bylo 27.5.1930 v Údole 128 zemědělských a 54 živnostenských provozoven. Bylo osázeno 2189 arů ozimého žita, 93 arů letního žita, 5,06 arů ozimého ječmene, 2594 arů ovsa, 20 arů ranných brambor, 2726 arů pozdních brambor, 84 arů krmné řepy a 1594 arů jetele. Zvířat bylo 13 koní, 158 hovězího dobytka, 2 ovce, 211 koz, 21 prasat, 824 slepic, 4 husy a 8 kachen.

Tělovýchova

14. - 15.6. se konala tělocvičná slavnost místní organizace. Protože černo-červeně-žlutá vlajka je v republice nežádoucí,

dalo mnoho úsilí získat povolení nést tuto vlajku v průvodu. Vedoucím slavnostního aktu byl pověřen učitel Max Tschledel.

Krize

Hospodářská krize se prohlubuje, u nás jsou tisíce nezaměstnaných, v Německu 3 miliony, v Anglii a USA jakbysmet. Nikdo z politiků z tohoto chaosu nezná cestu ven. Kam to povede, neví dnes nikdo. Naše obec platila 16 nezaměstnaným 3060 Kč. 13 osob obdrželo týdně 30,- Kč a 3 osoby týdně 40,- Kč. Nepodílí se náhodou na této bídě nešťastné mírové smlouvy?

Úroda

Letos byla vynikající úroda lesních plodů. Borůvek, malin i ostružin byly celé tuny vykoupěny do moštáren. Také houby se z lesa nosily po kilech. Za 1 kg malin se platily 2,- Kč, 1 kg borůvek 2,- Kč, 1 kg hub 8-10,- Kč.

Pošta

Po úřední revizi na poště byla okamžitě propuštěna česká vedoucí Olga Wibbauerová, která měla nesrovnalosti v účetnictví, hovoří se o 30-40 000,- Kč. Byla nahrazena českým zástupcem.

Živnosti

1 elektroinstalatér, 2 řezníci, 8 hostinců, 3 trafiky, 5 obchodů s mléčnými produkty, 3 obchody s palivovým dřívím, 2 pokrývači, 1 porodní bába, 4 obchody se zeleninou a koloniálním zbožím, 2 kapelníci, 1 hodinář, 1 krám s dřevěným zbožím, 1 kovář, 1 dámská krejčovská, 2 pekaři, 1 holič, 2 pojišťovací agentury, 3 truhláři, 2 pily, 1 výrobce smetáků, 1 obuvník, 1 obchod s jízdními koly, 1 obchod s uhlím a dřevem, 1 stavitel, 1 výroba dřevoobráběcích strojů, 1 tesař, 1 vápencový lom.

Vzducholoď

25. 8. přeletěla přes Kryštofovo Údolí vzducholoď Graf Zeppelin na své cestě z dnešního Kaliningradu přes Zhořelec, Žitavu, Liberec, Jablonec n.N., Prahu a Plzeň do Fridrichshafenu, kde přistála v 16.30. Přes naši obec přeletěla v 10.30. Její rozměry – délka 235 m, průměr 30,5 m, výška 33,5 m, vnitřní prostor balonu 105 000 m³.

Sčítání

20. 9. bylo provedeno sčítání ovocných stromů a keřů

Druh	Zašlo	Zůstalo	Vysázeno
Jablko	360	1264	118
Hruška	85	76	23
Třešeň	246	111	52
Višeň	12	93	8
Bluma	43	69	4
Švestka	1602	1161	175
Ořech	8	32	-
Rybíz	21	233	53
Angrešt	25	182	3

Bouře

26.10. přešla přes střední Evropu velická sněhová bouře, doprovázená přívalovými dešti, vyvracela stromy, strhávala střechy, v nížinách došlo k záplavám. V Jizerských horách a Krkonoších napadlo 1,5 m sněhu, teploty klesly na -5°C. Počasí trvalo 4 dny, v obci se naštěstí vylil potok ve spodní části do okolních luk a nedošlo k větším škodám.

Sčítání lidu

V noci z 1. na 2. 12. bylo provedeno sčítání lidu. Liberec 38525, Jablonec nad Nisou 33900, Chrástava 4639, Praha 848201, Kryštofovo Údolí 857 obyvatel – z toho 820 Němců, 36 Čechů, 1 Ukrajinec.

Hasiči

Obec zakoupila hasičům novou motoro-

vou stříkačku. Stříkačku na jaře předvedli andělohorští hasiči spolu se zástupci firmy Flader a Linser.

Vodovod

Obyvatelé Pětidomků se rozhodli, že vybudují vlastní vodovod pod obecním lesem. V prosinci zahájili zemní práce.

Obyvatelstvo

Narodilo se 9 chlapců, 4 dívky, 2 nemanželské děti, 4 děti v domově šestinedělek v Liberci.

Zemřelo 7 lidí. Nejstarší Josef Schwarz z č.p. 77 ve věku 85 let. Nejstarší žena Franziska Herman z č. 129 ve věku 73 let.

ČSD

Od 1. 1. 1931 zvedá ceny jízdenek o 20%.

Kamzík

U dolní pily byl na podzim spatřen kamzík, který zřejmě uprchl z Dittersbacherova revíru, kde byli kamzíci vysazeni. Brzy jej nějaký lékárník zastřelil na Ještědském úbočí.

Rekreace

V letošním roce se u nás rekreovalo 292 osob, z toho 71 dětí. 14 osob bylo z Čech, ostatní z Německa. Na Vánoce se přihlásilo 6 zimních rekreatantů.

Zmije

Na obci bylo odevzdáno 129 zmijí.

Knihovna

Proti minulému roku ubylo čtenářů. Bylo jich 31 a půjčili si 916 svazků.

S POUŽITÍM HEIMAT-POSTU
Č. 152 A 153/2014 NAPSAL
LEONHARD ŘEHÁK

Rychtářská hospoda U Clamova Švýcarska

Čas, co je to čas? Míjí nás, kráčí kol nás a my kráčíme s ním, jsme mu pánem a on je pánem našim. Ukazuje nám naši cestu a směje se našim úkrokům.

Slíbil jsem vám, že se ve svém dalším vyprávění budu zabývat Kryštofákem jako takovým. Mohu-li vás tedy poprosit, posadte se do svého oblíbeného křesla, k ruce skleničku svého oblíbeného nápoje - mléka, kofoly, piva či vína, a zamyslete se nad mým dnešním vyprávěním.

Máte nohy zachumlané do plédu a v obličeji nastavený úsměv? Možná vám ho trochu srazím, ale historie je taková, je smutná.

25. 1. 1973 mezi 2.00 a 2.30 začala hořet hospoda U Clamova Švýcarska. Proč ji nenazýváme jménem, který ji dali komunisté, vysvětlím později. Další den odešel na pravdu boží její dlouholetý hospodský a kamarád mé rodiny František Elstner starší. Infarkt. Nedlouho po něm se na jeho hrobě

utrápil jeho pes Kazan. Ten, kterému jsme museli při průchodu přes Elstnerovic dávat 2 housky, jinak nás nepustil dál. A pak byl podrbatelnej ...

Nejstarší dům v naší vesnici – neboť jak to bylo jinak? Přišel pán, v našem případě Vilem z Ilburgu, ustanovil správce (rychtáře) a dal mu dům, tedy rychtu – víme o dvou rychtech, třetí, v Novině, neznáme. Údolanka je bývalý mlýn a v Kryštofově Údolí víme ještě o rychtě

v Rokytnici, kdysi Janeček, Slunečný dům.

Kdo to byl rychtář vlastně? Obecní správce, do roku 1848 určený starosta, k tomu hodně policista a také ponocný. Vprostřed rychty, která bývávala jedinou hospodou v obci (rychtář musel odebírat panské pivo a také to byla jediná možnost, jak se uživit, pán byl ekonomicky docela vzdělaný) bývával sloup, ke kterému se hříšníci vázali před odvozem k panskému soudu.

Co jsem to napsal? Hříšníci se vázali, tedy to byla opravdu policejní místnost? Dokážete si představit, že by do hospody k rychtářovi chodili pašíři, pašeráci? Já tedy ne.

V 18. a 19. století bylo ve vsi (ve vsích, víme, že jsme na území tří) mnoho hospod. Mezi nimi i jedna, kterou známe jako Křížový dům, také někdy jako Preclíkuv dům. Kdysi byl zázemím dvou sochařských rodin, pánů Preclíka a Plachty.

Když psala Karolína Světlá svoji povídku Hubička (podle níž Eliška Krásnohorská napsala Bedřichu Smetanovi své libreto k opeře Hubička), měla před sebou právě tento dům. Nikdy v něm nežila, ale znala ho.

Takže Pasířská hospoda, neboli hospoda U Pasířů, je dnešní Bezové Údolí.

Dostal jsem do ruky vzpomínku sousedky Aleny Elstnerové, snachy pana Františka Elstnera st. a paní nebožtíka Franty Elstnera. Alena ji píše ve třetí osobě, já ji přepisuji bez komentáře. Dala ji paní starostce a já si nedovolím od uvozovek dále provést jakoukoli korekturu. Prosím, začtete se se mnou do dramatického vyprávění paní Aleny:

„Každý rok v lednu vzpomíná paní Alena

Elstnerová, která se zde v Kryštofově Údolí narodila a stále tu bydlí již skoro 74 roků, na to neštěstí, které se stalo v noci roku 1973. A tak mi to vše vyprávěla.

Dne 24. ledna 1973 se promítalo na sále místního hostince od 20 hodin kino.

Po skončení kina cca ve 21.30 se ještě přiložilo do kamen stojících u pódia, protože se druhý den měly věšet na okna záclony a do dělávat ostatní výzdoba, protože tam měl být v sobotu Hasičský maskární bál. Manžel paní Elstnerové František v tom kině také byl, proto si na to pamatuje.

V noci šla paní Ladová, která bydlela na faře, krmit malého syna Pétu a uviděla, že z hospody šlehají plameny. Běžela k Šoltysům, říci co se děje a paní Šoltysová šla rychle vzbudit Elstnerovy, protože manželé Elstnerovi provozovali místní hostinec již od roku 1967, který převzali po Blažickových.

Bylo to strašné, jak bouchala na okno a křičela HOŘÍ, HOSPODA HOŘÍ. Paní Charlotta Elstnerová jen v županu utíkala k hasičárně a její syn František rychle skočil do auta a rychle jel do Chrastavy pro hasiče, protože v té době ještě v Údole nebyly, až na nějakou vý-

jimku, telefony.

Bylo půl třetí ráno, venku bylo jako za dne, svítil celý měsíc a byl strašný mráz, plameny už šlehaly ze střechy. Každý, kdo mohl, přispěchal na pomoc, vynášely se věci z hostince, který ještě požár nezasáhl. Hasičům však značně práci ztěžoval ten mráz, protože voda v hadicích jim začala zamrzat, všude se tvořil led, i na nich samotných.

A aby toho neštěstí nebylo málo, tak když se šel manžel paní Ch. Elstnerové podívat, co se stalo, nechtěli jsme ho tam v noci pustit, protože se mu udělalo nějak špatně, když pak vycházel z hostince, začal se strašně motat, rychle ho naložili do auta, kterým přijeli zaměstnanci z Jednoty, a odvezli ho domů. Bohužel v poledne pan Elstner zemřel, bylo to zřejmě následek toho strašného nočního leknutí a dostal mrtvičku. Bylo mu pouhých 53 let.“

Říká se, i paní Alena se o tom zmiňuje, že stará rychta šla zachránit, že se měl odříznout průchod mezi oběma částmi hospody.

V té příšerné zimě, kdy na hasičích zamrzal oděv, asi spíše ti kluci přemýšleli nad tím, jak to přežít.

Já sám osobně před všemi těmi hasiči, kteří 25. 1. 1973 v zimní noci nasazovali svůj život, smekám.

Jak to bylo dál?

Byla vypsána sbírka mezi bývalými německými obyvateli Kryštofova Údolí, kterou komunisti nikdy nevzali za svou, trvalo to 10 let a hospoda se stala parkovištěm. V roce 1983 po ní zbyl jen ten plácek. Je jí škoda.

PETR BRTNÍK HANKA

Prosba

Snad jste z mých textů pochopili, že hledám historii takovou, jaká je.

Nechci ji zkreslovat, vytvářet, chci ji vidět pravdivou.

Prosím vás proto o ZAPŮJČENÍ vašich fotografií, dokumentů či informací o vašich domech. Rád bych se věnoval vašim předkům, rád bych o vašich domech věděl co nejvíce. Samozřejmě mimo to, kam ukládáte rezervní klíč.

Přijďte ke mně, spolu z historie vašeho domu najdeme to, co smíme najít.

Snažím se být historik, ne lhář.

Děkuji

Petr Brtník Hanka,

Kryštofovo Údolí 38, telefon: 773 744 201

4. LEGENDA:

1. ještěr měnící barvu
2. vyšší primát – obecně
3. černobílý medvídek
4. přítel člověka
5. mořský korýš
6. příbuzný datla
7. jedovatý pavouk
8. vodní plaz s velkými zuby (Dundee)

5. LEGENDA – týká se naší metropole

1. místo s rozhlednou a bludištěm
2. jméno naší metropole
3. místo, kde je velký metronom
4. stavba přes řeku (obecně)
5. starý obchodní dům na Náměstí Republiky
6. slavné hodiny na Staroměstském nám.

6. LEGENDA:

1. kontrabas
2. starý strunný nástroj s korpusem mušle
3. strunný smyčcový nástroj
4. jednoplátkový dřevěný dechový nástroj
5. příbuzný bombardónu
6. horna
7. klavír (lid.)

Doplňovačky pro vás

Milí přátelé!

Zde je pokračování a finále naší soutěže. Jak jste již mnozí zjistili, tajenky se týkají hudby. Malou nápovědou budiž, že vy, kteří jste vyluštili doplňovačky z minulého čísla již víte, jak se v hudbě označuje 1. ZVOLNA, 2. SLABĚ a 3. KLIDNĚ. Všechno to jsou slova z italštiny.

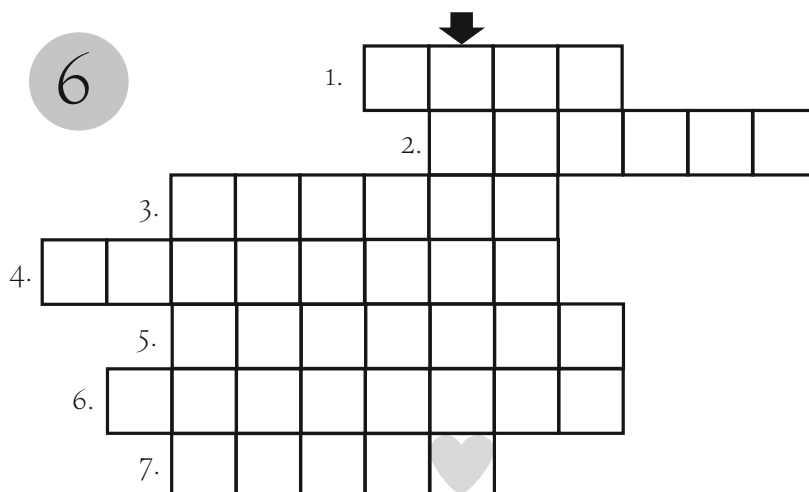
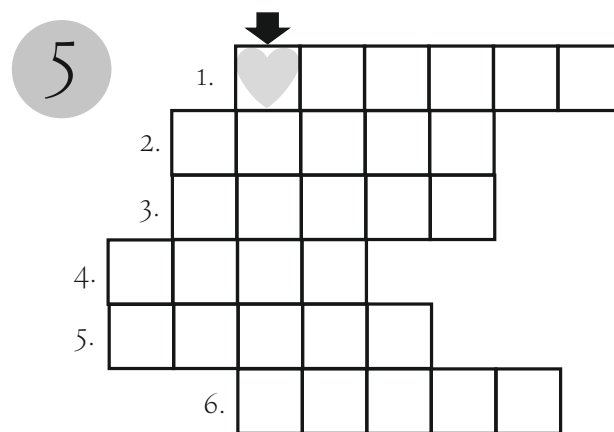
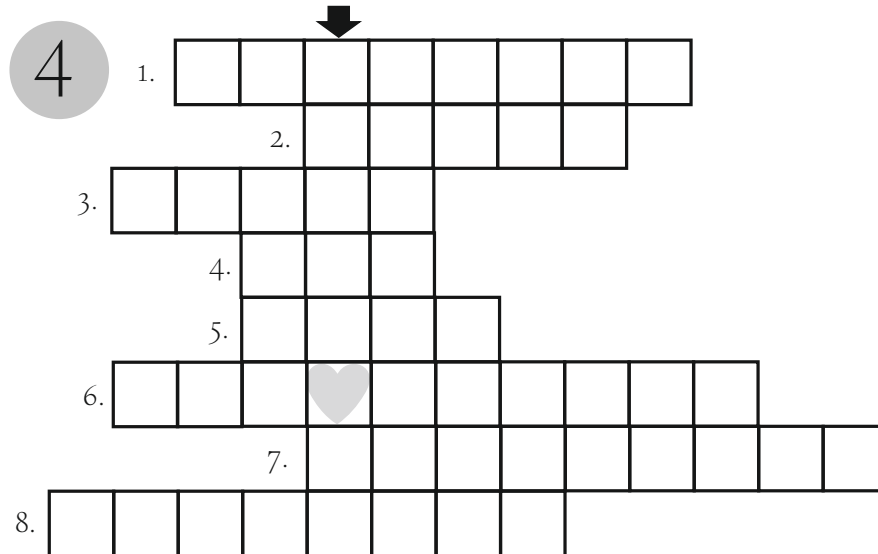
Dovolujeme si upozornit na 2 chybičky, které se nám vloudily do minulých doplňovaček:

v 1. luštěnce má být správně v legendě pod 2. heslem napsáno ČÍSLA (angl.)

ve 3. luštěnce pod 3. heslem namísto inzerátu PROPAGACE

Děkujeme za vaše laskavé pochopení. Svoje tajenky posílejte spolu s vaším jménem a kontaktem na e-mail: slavkavernerova@gmail.com.

VAŠI BAMBINI DI VERNER Z CHALOUPKY Č. 39

Jemine, domine, MASOPUST PRYČ!

V sobotu 10. února 2024 neproběhl sedmý Údolský masopust. Následná večerní veselice, která proběhla (v dosud neotevřené!) „obecní“ hospodě nebyla, a ani nemohla být, dostatečnou náplastí na vzniklé bolístky. Když jsme (spolu s I. Peřinou, manžely Fedurcovými a tehdejšími vedením obce)

ve roce 2015 zorganizovali regulérní první masopust (nultý ročník proběhl celý na bedrech Folklórního souboru JIZERA), byla odezva velmi srdečná a nadšení velké části našich sousedů bylo přímo hmatatelné. Nicméně vložená energie (především ze strany organizátorů) byla tehdy opravdu enormní. Má představa, že zaběhnutá sousedská akce poběží v budoucnu jaksi přirozeně a v režii samotných aktérů (sousedů), se ukázala jako lichá. Není taktéž žádným tajemstvím, že se původní tým od té doby zúžil. Toto vše situaci lidem ochotným a připraveným přidat ruku k dílu (díky Jano, Radku, Gábino a Honzo) neulehčuje. Otázkou, která se nyní vznášá ve vzduchu, je, zda má Údolský masopust budoucnost? Ukončit v životě něco trvanlivého bývá často záležitostí okamžiku a nestojí v podstatě žádné úsilí. Zbývají pak pouze nostalgické vzpomínky a u někoho i prázdné místo v duši. Obnovení jakékoliv tradice do její původní podoby je však často úkolem nesnadným a velmi náročným. Jsem přesvědčen, že na nás všech je nyní rozhodnutí, kam se vydá myšlenka masopustního setkávání v naší obci. Odkazují zároveň na článek Jana Prchala ve Zpravodaji č. 61/2022 „Masopust držíme... Pospolu?“. Je dokladem toho, že vzniklá situace, kterou většina z nás vnímá, není pouze momentálním zakolísáním dobře „rozjeté káry.“

CO JE A NENÍ MASOPUST

Masopust je zcela jistě sousedskou akcí, kterou spoluvytvářejí pro sebe a své blízké samotní občané. Není a nemůže být zvenčí organizovanou a importovanou akcí, na které obec prezentuje, jak dobře funguje.

Masopust je zde především pro účastníky (samotné masky a jednotlivá stavení po trase průvodu) a ne pouze podívanou pro senzacivní návštěvníky. Pořádat masopust v obci není povinností! Vnímám ho jako jakési vyvrcholení celoročního obecního a sousedského života (Tři krále, ples, čarodějnice, Údolská pouť, Novinský mejdan, kino pod širým nebem, ochotnické divadlo, Mikuláš, adventní koncerty, atd.). Máme opravdu hodně příležitostí se během roku potkat!

TRASA

Kryštofovo Údolí je obcí velmi dlouhou, a proto jsme se od počátku snažili trasu průvodu měnit. Nejenom, aby si někteří nestěžovali, že se průvod koná pouze v jedné lokalitě, ale aby si jednotlivé chalupy v obci mohly po náročné akci „vydechnout“ a nabrat sílu napřesrok. Po letošním nevydařeném ročníku jsme se sešli a **k diskuzi** dáváme následující řešení. Navrhujeme výběr zúžit pouze na dvě trasy: jednu pro „lichý“ (např. 2025) a druhou pro „sudý“ rok (viz příložené mapky u článku). Tímto krokem by se situace vyjasnila a trasy byly jednou pro vždy dané. Nevyslovenou podmínkou pro toto řešení je ale zájem chalup v obou navrhovaných směrech. Samozřejmě nepočítáme se zapojením všech stavení každý rok! Nicméně určité minimální množství zastávek je pro „důstojnost“ celého odpoledne také nezbytné. Jen si zkusíte spočítat chalupy na letošní plánované trase a dejte do souvislosti s délkou průvodu a finální nabídkou 2 (respektive 3) zastávek...

INFORMOVANOST

Termín letošního masopustu byl určen v září 2022. Otázkou je, zda se informace o termínu dostala včas ke všem občanům... Na druhou stranu nic nebrání komukoliv, kdo se o dění v obci zajímá, vznést dotaz například na obecní úřad, kde se mu dostane odpovědi v rámci pár okamžiků. Narážím na opakující se nešvar (viz článek ve Zpravodaji 64/2022 strana 5) se souběhem několika zajímavých akcí v jeden konkrétní den. Všechny chalupy po trase průvodu byly letos více než týden před Masopustem informovány osobním

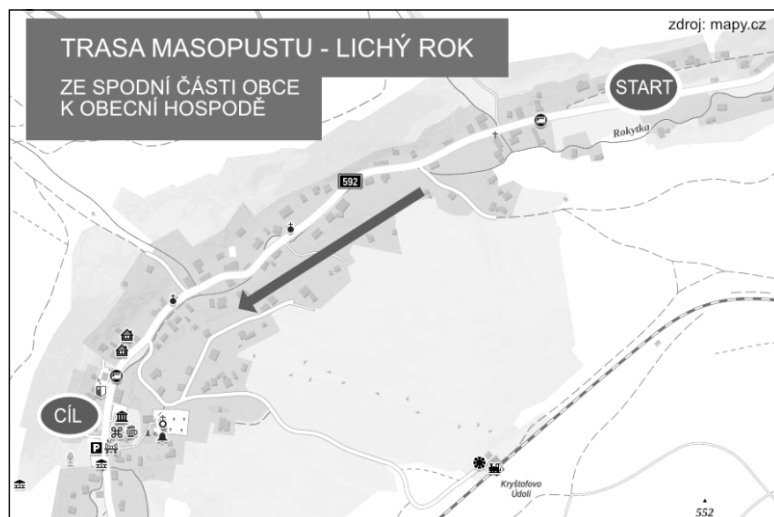
dopisem, který starostka roznesla do jednotlivých poštovních schránek. A jen pro úplnost tohoto odstavce: Termín pro konání sedmého ročníku „napodruhé“ je sobota 15. února 2025.

LINKA (EMAIL) DŮVĚRY

Jelikož je tento článek pouze jednostrannou komunikací, napadlo nás vytvořit emailovou adresu masopust@kudoli.cz, na kterou můžete (již dnes) psát své postřehy, nabídky pomoci, nápady, kritiku, prostě cokoliv, co se masopustu v Kryštofově Údolí týče. Jen za aktivní účasti vás všech, našich sousedů, se totiž může začít blýskat na lepší časy. Předem děkujeme a těšíme se na vaše reakce!

Za organizátory Údolského masopustu

DALIBOR TUŽ

Vedení dětské skupiny MRAVENIŠTĚ

Po úspěšném desetiletém provozu dětské skupiny Mraveniště s prvky lesní školky v Kryštofově Údolí jsme dospěli do bodu zlomu.

Kormidlo vedení Mraveniště i neziskové organizace 100 chutí, z.ú., která dětskou skupinu provozuje, se chystá ředitelka Stáňa Fedurcová předat dál.

Hledáme tedy někdo, kdo:

- má ambici převzít řízení školky v této formě či provozovat podobné předškolní zařízení,
- má nápady, energii a chuť se zapojit do komunitního života v obci, a to nejen prostřednictvím Mraveniště,
- zajímá se o cokoli, co lidi spojuje,
- nezalekne se kapky administrativy, která je nutností, nikoli překážkou.

Bližší informace na tel.: 606 470 265 nebo pište na info@100-chuti.cz.

Splatnost místních poplatků v roce 2024

Instrukce k platbě místních poplatků za rok 2024

Doporučená úhrada do 31.03.2024.

č. účtu obce: 204 294 61/0100

variabilní symbol = čtyřciferné číslo začínající 1 (Kryštofovo Údolí) nebo 2 (Novina) + číslo popisné (např. Novina 21 bude mít VS 2021)

POPLATEK ZA PSA

100,- Kč (důchodce 50 Kč), za každého dalšího psa 200 Kč (důchodce 100 Kč)

POPLATKY ZA SVOZ A ODSTRANĚNÍ KOMUNÁLNÍHO ODPADU

Popelnice 120 l vývoz 1 x týdně 3 588,- Kč

Popelnice 120 l vývoz 1 x za 14 dní 1 794,- Kč

Popelnice 240 l vývoz 1 x týdně 7 176,- Kč

1 osoba s trvalým pobytem v obci/rok popř. nemovitost bez trvalého pobytu

(bez platby za popelnice)/rok 480,- Kč

Pytl na odpad dle potřeby 80,- Kč

V případě, že jste osoba s trvalým pobytem v obci a nevlastníte popelnici, je platba 480,- Kč/osoba/rok. V případě, že vlastníte nemovitost v obci, ale nemáte trvalý pobyt v obci a nevlastníte popelnici je platba za nemovitost 480,- Kč/nemovitost bez trvalého pobytu/rok.

Po uhrazení této částky si může občan vyzvednout na obecním úřadu 6 ks modrých plastových pytlů.

Pokud ví, že tolik pytlů ročně nespoteřebuje, může si jich vzít méně, ale cena 480,- Kč zůstává.

NÁJEMNÉ ZA POZEMKY

Doporučená úhrada do 30.04.2024, výše nájemného dle smlouvy.

Brtník Obchodní s.r.o.
Kryštofovo Údolí 38

dodává
veškerý INSTALATÉRSKÝ MATERIÁL,
zabývá se nově FILTRACEMI.

Pomůže vám
s ČERPACÍ TECHNIKOU,
DOMÁCÍ VODÁRNOU,
...protože tomu rozumí.

 773 744 201

ZPRAVODAJ OBCE KRYŠTOFOVO ÚDOLÍ

Vydává: Obec Kryštofovo Údolí čp. 166, 460 02 Liberec 2
Evidenční číslo: MK ČR E 20264

Kontaktní osoba: Míša Maderová, tel.: +420 724 276 817,
michaela.mad@seznam.cz

Sazba a tisk: RECo design s.r.o. Chrástava, recodesign.cz
Elektronická verze Zpravodaje je ke stažení na obecních internetových stránkách.

ÚŘEDNÍ HODINY OBECNÍHO ÚŘADU, KONTAKTY

Pondělí: 8:00 – 11:30 12:30 – 16:00 hod.

Středa: 8:00 – 11:30 12:30 – 17:00 hod.

Starostka: Mgr. Jana Blažková, tel.: +420 725 071 046

Místostarosta: Luboš Bělina, tel.: +420 608 741 074

Referentka: Michala Víchová, tel.: +420 722 634 282

e-mail: info@kudoli.cz

internet: www.krystofovoudoli.eu

Na tomto vydání Zpravodaje se podíleli: Petr Brtník Hanka, Míša Maderová, Jana Blažková, Ondra Loukota, Lenka Antošová, Gabriela Loukotová, Leonhard Řehák, tým Hospody U Kryštofa, Eva Žáková, Stáňa Fedurcová, Libuška Chlupsová, Mirek Kycelt. Máte-li náměty na zajímavá témata, která by spoluobčany mohla oslovit, budeme rádi, když nás kontaktujete. Pokud byste rádi sami napsali článek do našeho Zpravodaje, vítáni jsou všichni pravidelní i nepravidelní přispívatelé!